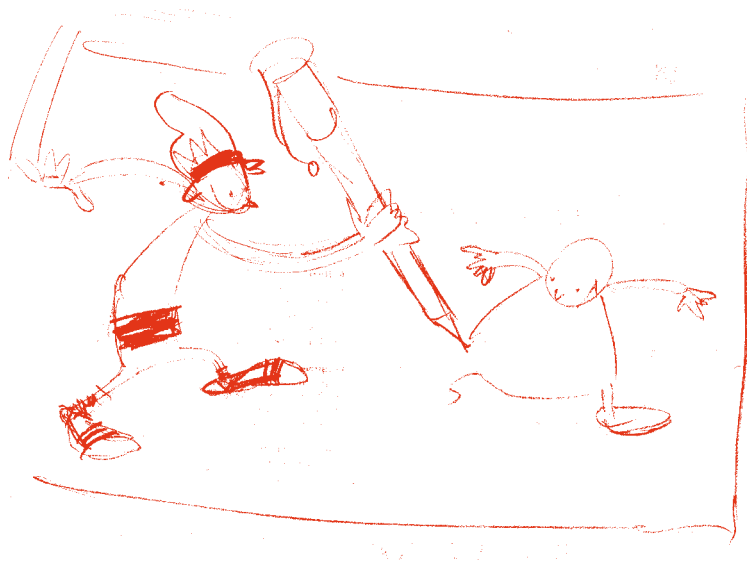

Temps de quaresma

Materials de quaresma per a l'esplai

**FUNDACIÓ
PERE TARRÉS**

Moviment de Centres
d'Esplai Cristians

índex

El sentit de la quaresma

Proposta d'activitats

Els contes de la quaresma per a petits

- El bon pastor
- Un company dóna el seu berenar
- El pare que va perdonar el seu fill
- La tempesta
- El casament

Els contes de la quaresma per a mitjans

- L'ovella perduda
- La falta de memòria de l'amor
- El moment de l'aurora
- El pa egoista i el pa bo
- Els dos rems

Els contes de la quaresma per a grans

- Com créixer?
- Mirar els seus ulls
- Un conte per a la pau
- L'herència del pare
- El bitllet de 100 euros

el sentit de la Quaresma

La quaresma és el temps litúrgic en el qual ens preparam per a la Pasqua. Dura 40 dies. Comença el Dimecres de Cendra i finalitza el Dijous Sant. Els quaranta dies recorden molts fets bíblics: 40 dies de dejuni de Jesús en el desert, 40 anys del poble d'Israel en el desert, 40 dies que Moisès va passar a la Muntanya del Sinaí, 40 dies del diluvi universal, etc.

La quaresma i la setmana santa es mouen en el calendari seguint la celebració de la Pasqua, que és sempre el diumenge després de la primera lluna plena de primavera.

El temps de la quaresma no és anterior al segle IV, i en moltes esglésies és certament posterior. Tot i així, la celebració de la Pasqua sempre va tenir una certa preparació, consistent en el dejuni de dos o tres dies de duració. En l'antiguitat solament se celebrava l'eucaristia els diumenges, però es dejunava tots els dimecres i divendres de l'any, excepte durant el temps pasqual. Per això, molt aviat, el dejuni que precedia la solemnitat de la Pasqua va acabar per omplir la setmana sencera.

En el passat, el seguiment de les normes de dejuni i abstinència establertes per l'Església havia estat molt rigorós, amb una prohibició molt expressa de menjar carn o qualsevol aliment blanc els divendres. Per altra banda, durant aquest període del calendari litúrgic les esglésies de la ciutat celebren viacrucis al seu interior.

Aquesta època és la que coneix el major esplendor del catecumenat d'adults, que es realitzava en aquestes setmanes prèvies a la Pasqua. També en aquesta època s'instaurà la penitència pública dels grans pecats, amb el ritu de la reconciliació dels penitents en la matinada del Dijous Sant.

En la quaresma el color clau és el morat, i se suprimeixen el Glòria i l'Al·leluia, que es reserven per a la celebració del Diumenge de Resurrecció.

Popularment, la quaresma és representada per una vella de set cames, feta de paper de diari, un ninot d'ampla faldilla. Cada setmana se li ha de tallar un peu, fins que no n'hi quedi cap, i llavors serà Pasqua. També és costum semblant representar-la amb un bacallà sec penjat de la cua en el sostre de les bacallaneries, el qual duu així mateix penjades, de la vora de baix, set grosses arengades.

proposta d'activitats

Tots sabem que durant les 7 setmanes que dura la quaresma és difícil seguir tota una sèrie d'activitats programades, ja que és el trimestre més llarg i el que aprofitem per realitzar més sortides. Amb els *Materials de quaresma per a l'esplai* us proposem un recull de dinàmiques adaptades per a grups d'edat sota el centre d'interès *Els contes de la quaresma*.

Els contes de la quaresma

A continuació, us proposem uns contes separats per cadascuna de les franges d'edats dels vostres grups, que poden ser llegits com a començament de l'activitat o bé com a conclusió.

Acollint-nos a les noves tecnologies de la comunicació, cada setmana rebran «via e-mail» (pòster adjunt) una historietta que els farà qüestionar-se les seves actituds. Els membres dels grups poden respondre de la millor manera que creguin: o bé contestant amb un altre «e-mail», i anotant totes aquelles respostes que els hagin sorgit, o bé proposant-se de realitzar aquell objectiu durant la setmana següent.

Per tal de facilitar l'activitat caldrà que fotocopieu i amplieu cadascun dels contes perquè puguin arribar, enganxats al pòster que reproduceix la finestra d'un e-mail, als infants. Podreu fotocopiar cada conte per cada setmana i grup d'edat. Si ho feu d'aquesta manera conservareu el llibret sencer per un altre any i així tornareu a tenir els contes i les dinàmiques.

Els contes de la quaresma per a petits

El bon pastor

¿Sabeu què és un pastor? Un pastor és aquell que té cura de les ovelles.

Un pastor estima molt les seves ovelles.

Es preocupa perquè tinguin menjar i aigua.

Espanta els animals que volen atacar les ovelles.

També du un bastó.

Jesús ens estima com a les seves ovelles. Ell ens dona coses bones. Ell ens protegeix.

Quan una ovella es perd, ell va i la busca.

Quan estem lluny, ell ens vol portar a casa.

Ell és un Bon Pastor. Ell ens estima molt.

QUANTS PASTORS CONEIXEU? Què fan els pastors?

Un company dona el seu berenar

«Aquí tens el teu berenar», digué la mare: «cinc panets i dos peixos».

«Gràcies», digué el nen. «Vaig a veure Jesús».

El nen va anar a buscar Jesús i el va trobar parlant amb molta gent. Es va asseure a escoltar el que deia juntament amb els seus amics. Quan va acabar de parlar era ja l'hora del berenar, però molta gent no havia portat res per menjar.

Jesús va demanar: «Pot algú donar-me el seu berenar?».

«Jo puc», va respondre el nen. Va donar la seva carmanyola a Jesús, el qual va recollir el menjar de tots aquells que havien dut alguna cosa, i ho va repartir entre tots.

Al final va sobrar molt de menjar.

El nen estava feliç, ja que compartint va descobrir que tenia molts amics.

A VOSALTRES, US AGRADA COMPARTIR?

El pare que va perdonar el seu fill

Un home tenia dos fills que ja eren grans. Un d'ells li va dir al seu pare: «Papa, vull marxar de casa; si us plau, dóna'm diners per anar-me'n a viure a la ciutat». «Molt bé», respongué el pare. Així que el fill va marxar.

A la ciutat es va divertir molt, va fer moltes activitats. Es va gastar tots els diners fins que no li va quedar res.

Llavors va dir: «Buscaré un treball». I va trobar feina en una granja de porcs, però els porcs eren bruts i feien mala olor.

Per què no torno a casa? Es va dir a ell mateix. El meu pare em voldrà? M'he gastat tots els diners que em va donar. Potser està enfadat amb mi?

El fill va tornar a casa, però quan va arribar es va trobar que el seu pare no estava enfadat amb ell. Sols volia estar amb el seu fill. El va abraçar efusivament i li va fer una festa.

I VOSALTRES, COM PERDONEU? Què vol dir això de perdonar? Com ho feu?

La tempesta

Jesús tenia dotze amics molt especials. Alguns d'ells l'acompanyaven en una barca. Llavors va haver-hi una tempesta. Va ploure molt i feia molt de vent.

La barca pujava i baixava amb les onades. «Ajuda'ns!, ajuda'ns!», cridaven els seus amics. «No us preocupeu», digué Jesús. «Jo us ajudaré».

Jesús s'aixecà i començà a cridar: «Pau». Ràpidament la pluja parà i el vent deixà de bufar.

COM AJUDEU, VOSALTRES?

El casament

Jesús i la seva mare van anar a una boda.

Tothom s'ho estava passant molt bé. Però llavors va passar una cosa que ningú no s'esperava. Tota la beguda es va acabar i tan sols quedava aigua per veure.

«Això no pot ser», va dir la seva mare. «La gent ha de tenir alguna cosa per beure. Jesús ens podrà ajudar?».

Maria va demanar ajut al seu fill, el qual va manar a uns servents que omplissin unes gerres d'aigua i que després les repartissin entre la gent.

Tothom es va sorprendre molt, ja que l'aigua s'havia convertit en vi.

COM AJUDEU, VOSALTRES?

Els contes de la quaresma per a mitjans

L'ovella perduda

Una ovella descobrí un forat a la tanca i s'escapolí per allí. Caminà errant molt temps i acabà desorientant-se.

Aleshores s'adonà que la perseguia un llop. Arrencà a córrer i a córrer..., però el llop continuava seguint-la. Fins que el pastor la salvà i la conduí de nou, ben dolçament, al ramat.

I, malgrat els consells de tothom, el pastor es negà a tancar el forat de la tanca.

I vosaltres, quan estimeu, deixeu llibertat o bé ho tanqueu tot sota clau?

La falta de memòria de l'amor

«Per què no fas més que parlar dels meus errors passats?», preguntà el marit a la seva esposa. «Jo creia que ho havies perdonat i oblidat tot».

«I és cert», respongué la dona, «però tu no oblidis que jo he perdonat i oblidat».

El pecador: «No et recordis dels meus pecats, Senyor!».

El Senyor: «Quins pecats? Jo ja els he oblidat des de fa temps, si tu no me'ls recordes...»

I VOSALTRES, PERDONEU O OBLIDEU?

El moment de l'aurora

Un mestre reuní els seus alumnes i els preguntà:

- Com sabem el moment exacte en què acaba la nit i comença el dia?
- Quan, de lluny, som capaços de diferenciar una ovella d'un cadell, digué un nen.

El mestre no quedà satisfet amb la resposta.

- Sabem que ja és de dia quan podem distingir, a distància, una olivera d'una figuera.
- No és una bona definició.
- Doncs, quina és la resposta?, preguntaren els nens.

I el mestre digué:

- Quan un estrany s'acosta i nosaltres el confonem amb el nostre germà. Aquest és el moment en què la nit acaba i comença el dia.

I VOSALTRES, COM RECONEIXEU ELS VOSTRES AMICS?

El pa egoista i el pa bo

Hi havia una vegada un pa tendre, cruixent, d'olor agradable i d'aspecte deliciós. El pa es va trobar envoltat d'un grup de nens que tenien moltes ganes de menjar, però, quan els va veure, va tenir por i va córrer a amagar-se. Va passar molt de temps i aquell pa que no es va deixar menjar es va posar dur, així que quan el van trobar el van llençar a les escombraries.

En canvi, hi havia un pa tendre, cruixent, d'olor agradable i d'aspecte deliciós que, quan va notar com el tallava el ganivet no va dir res, tot i que va pensar que es moria. Però quan va percebre les mans i la boca dels nens es va sentir feliç. De cop i volta, el pa es va adonar que no s'havia mort, sinó que s'havia transformat.

I VOSALTRES, US DEIXEU TRANSFORMAR PER ALS ALTRES? US AGRADA COMPARTIR-HO TOT AMB ELS ALTRES?

Els dos remes

A la vorera d'un gran riu entre muntanyes, un vell barquer esperava amb la seva barca la gent per traslladar-la a l'altra vorera.

Un dia va arribar un jove perdut per aquella vall, i va demanar al barquer que el dugués a l'altra banda del riu. Ell acceptà, sense dir ni una paraula, i es posà a remar. Mentre avançava, a la meitat del trajecte, el jove es va adonar que en un dels remes es podia llegir «Déu...» (les altres paraules s'havien esborrat).

Molest el jove per la paraula DÉU, que li semblava passada de moda, començà a dir: «Avui en dia l'ésser humà, amb la seva raó, ha descobert els secrets del món i de la vida... Em sobra Déu».

L'ancià va callar. Va prendre el rem on estava escrita la paraula Déu, el va deixar a la barca i va continuar remant solament amb l'altre, on estava escrita la paraula JO.

Naturalment, la barca no va seguir endavant, sinó que va començar a donar voltes sobre si mateixa.

El jove es va quedar pensatiu... El barquer va interrompre el silenci: «Necessitem de Déu i dels altres». «... i dels altres» era la paraula ja esborrada del rem.

Cal que ens deixem ajudar per Déu i pels altres.

VOSALTRES AJUDEU? US DEIXEU AJUDAR?

Els contes de la quaresma per a grans

L'herència del pare

Hi havia una vegada un vellet que estava malalt i cansat. Tenia quatre fills, i de cap d'ells rebia la menor atenció. Vivia en una enorme pobresa. Dificilment aconseguia sobreviure. En la seva petitíssima granja deambulaven unes quantes gallines primes, que vivien quasi de miracle, però, com a mínim, no deixaven de pondre un parell d'ous diàriament. La resta de la dieta que el vellet consumia eren unes quantes fruites silvestres que cada dia li costava molt d'esforç recol·lectar.

Un dia, buscant entre les seves escasses pertinences, va trobar dues monedes de plata i se li va ocórrer una genial idea. En el poble les va intercanviar amb un mercader d'articles antics, que li va donar un vell bagul. Com va poder, el va traslladar a casa seva. Un cop allà, el va deixar a la vista, en el centre de la seva humil cabanya. Per casualitat, un dels seus fills el va visitar i, intrigat, li va preguntar:

- «Què hi guardes, aquí?»

- «Un secret», li va contestar, «que només coneixereu tu i els teus germans el dia en què em mori, ja que ací hi ha tota la meva herència».

L'endemà el va enterrar sota el seu llit. I, amb sorpresa, va veure que a partir de llavors un fill, almenys, el visitava durant el dia. Li portaven llet i mel, i entre els quatre fills li mantenien la cabanya ben neta.

Un dia, al vell se li va aturar el temps, i va morir a la seva granja. Immediatament, els fills es van donar cita, no tant per vetllar-lo, per descomptat, com per veure què suposava la seva herència, i quina no va ser la seva sorpresa quan, una vegada desenterrat i obert el cofre, l'única cosa que van trobar-hi va ser un tros de paper que deia de pròpia mà, amb lletra una mica torta i tremolosa:

«Fills meus: l'autèntic amor no espera, es lliura generosament sense esperar recompensa. La meua única herència és que apregueu a estimar; hauria desitjat deixar-vos més, però el meu únic llegat és donar-vos les gràcies pel que em va donar en vida.»

Els quatre germans van comprendre que un bon pare pot donar la vida pels seus fills, però alguns no donen res en vida als seus pares.

Amb llàgrimes als ulls, li van donar finalment una digna sepultura, i un d'ells, quan va tirar l'últim grapat de terra, el va acomiadar dient: «Et prometo estimar sense esperar, amén».

El bitllet de 100 euros

L'Alfred, amb el rostre abatut de pena, es reuneix amb la seva amiga Marissa en un bar per prendre un cafè. Deprimit, li descarrega totes les seves angoixes: que si el treball, que si els diners, que si la relació amb la seva parella, que si la seva vocació... Tot semblava estar malament en la seva vida. Aleshores, la Marissa va agafar el seu bitlleter, en va treure un bitllet de 100 euros i li va dir:

- Alfred, vols aquest bitllet?

L'Alfred, una mica confós, va contestar:

- És clar, Marissa, són 100 euros. Qui no els voldria?

Llavors la Marissa va agafar el bitllet amb una mà i el va arrugar fins fer-ne un nyap. Va ensenyar a l'Alfred la piloteta arrugada i li va tornar a preguntar:

- I ara, el vols?

- Marissa, no sé què pretens amb això, però segueixen essent 100 euros. És clar que els vull, si me'ls dones.

Tot seguit, la Marissa va aplanar el bitllet arrugat, el va tirar a terra, el va refregar amb el peu i el va agafar tot brut i marcat.

- Encara el vols?

- Mira, Marissa, segueixo sense entendre què pretens, però aquest és un bitllet de 100 euros, i fins que no el trenquis conserva el seu valor.

- Aleshores, Alfred, has de saber que encara que a vegades alguna cosa no et surti com voldries, encara que la vida t'arrugui o et trepitgi, segueixes essent tan valuós com sempre... El que has de preguntar-te és quant vals en realitat, i no com estàs de destrossat en un moment determinat.

L'Alfred es va quedar mirant la Marissa sense saber què dir, mentre l'impacte del missatge penetrava profundament en el seu cervell. La Marissa va posar el bitllet arrugat al seu costat de la taula i, amb un somriure còmplice, va afegir:

- Té, guarda'l perquè recordis això quan et sentis malament... Però em deus un bitllet nou de 100 euros per poder utilitzar amb el proper amic que ho necessiti.

Mirar els seus ulls

El comandant en cap de les forces d'ocupació va dir a l'alcalde del poble: «Sabem que amagueu un traïdor. Així és que, si no ens el lliureu, farem la vida impossible a tota la vostra gent, per tots els mitjans al nostre abast.»

En realitat, el poble ocultava un home que era evidentment innocent. Però, què podia fer l'alcalde, ara que es veia amenaçat el benestar del poble? Dies sencers de discussions al consell del poble no van portar a cap solució.

De manera que l'alcalde va plantejar l'assumpte al rector.

Rector i alcalde es van passar tota una nit buscant en les Escripures i, a la fi, van topar amb un text que deia: «És millor que mori un de sol pel poble que no pas que mori tota la nació.»

Aleshores l'alcalde els va lliurar el fugitiu, els crits del qual es van sentir per tot el poble, ja que el van torturar fins a morir.

Vint anys després va arribar un profeta al poble, el qual es va adreçar directament a l'alcalde i li va dir: «Com has pogut fer això? Aquell home va ser enviat per Déu perquè fos el salvador d'aquest país. I tu el vas lliurar per ser torturat i mort.»

«Però què vaig fer malament?» va dir l'alcalde. «El rector i jo vam estar mirant les Escripures i vam fer el que ens manaven.»

«Aquest va ser el vostre error», va dir el profeta. «Vau mirar les Escripures, però havíeu d'haver mirat els seus ulls.»

La Paraula de Déu no la «legim» en el text mort d'un llibre, sinó en la «vida» de les persones.

Un conte per a la pau

És la història d'un home que volia parlar de la PAU.

I va anar a la guerra per parlar de la pau, però els canons el van fer callar.

Va anar a un camp de refugiats per parlar de la pau i la fam el va fer callar.

Va anar a una residència d'avis a parlar de la pau i la soledat i l'aïllament el van fer callar.

Va entrar en el món dels negocis a parlar de la pau i la «lleï del més fort» el va fer callar.

Es va enfilem a la muntanya més alta per parlar de la pau i l'aire contaminat el va fer callar.

Va baixar a la vall més profunda per parlar de la pau i el riu emmetzinat el va fer callar.

Cansat de rodar i rodar, va tornar a casa i els seus no el van deixar entrar. Tenien por que els parlés de la pau.

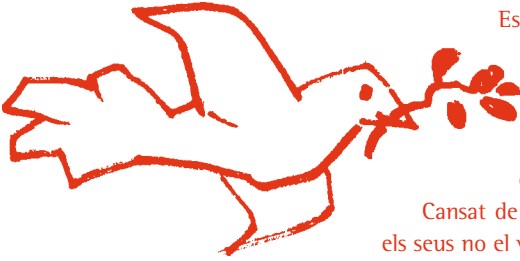
Sense esma, ben atuït, es va preguntar: què faré? I la veu interior d'un Déu que estima sense límits li digué:

«No t'entossudeixis a parlar de la pau, sigues home de pau».

Pensa que amb el cor ple d'egoisme, d'intolerància i dogmatismes es pot anar tot xino-xano pel món. El que no es pot fer és aportar pau a la convivència entre les persones.

Fes-te teva la pregària de Sant Francesc i t'adonaràs que la meua pau et fa sentir solidari amb totes les víctimes de la guerra, del terrorisme, del desamor, de les infidelitats, de la soledat i de tota mena de marginació. I recorda això que et dic: LA PAU DEL COR ÉS EL COR DE LA PAU.

El bon home va fer cas d'aquestes paraules i, en la mesura que les va fer realitat, els canons van deixar de tronar, els avis van començar a cantar, els refugiats van poder menjar, en el món dels negocis, la pau i la justícia van començar a regnar, l'aire de la muntanya es va fer pur i net, l'aigua del rierol va esdevenir cristal·lina i la família el va acollir.

Com créixer?

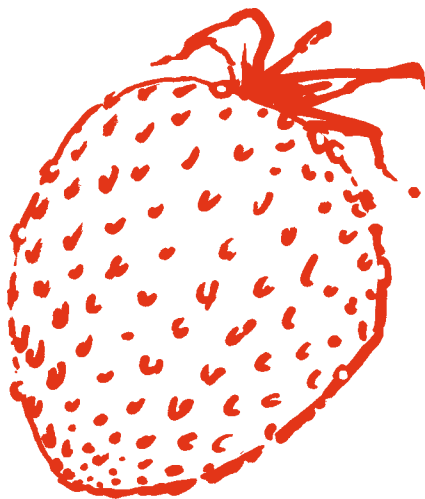
Un rei va anar fins el seu jardí i va descobrir que els arbres, arbustos i flors que li pertanyien s'estaven morint.

El Roure li va dir que es moria perquè no podia ser tan alt com el Pi. Mirant el Pi, el va trobar caigut perquè no podia donar raïms com la Vinya. I la Vinya es moria perquè no podia florir com la Rosa.

La Rosa plorava perquè no podia ser alta i sòlida com el Roure. Aleshores, va trobar una planta, una maduixera florint i més fresca que mai.

El rei va preguntar:

- Com és que creixes saludable enmig d'aquest jardí musti i ombriu?
- No ho sé. Potser sigui perquè sempre vaig suposar que, quan em vas plantar, volies maduixes. Si haguessis volgut un Roure o una Rosa, els hauries plantat. En aquell moment em vaig dir: «Intentaré ser maduixa de la millor manera que pugui».

Entitat membre de:

**FUNDACIÓ
PERE TARRÉS**

Moviment de Centres
d'Esplai Cristians

Numància, 149-151
08029 Barcelona
Tel. 934 100 100
Fax 934 196 268
www.peretarres.org
secretaria.mcec@peretarres.org